

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, 5 czerwca 2026 r.

PNIK-III.431.3.2026

Pan

Dariusz Kowalczyk

Starosta Tomaszowski

Sprawozdanie z kontroli w trybie uproszczonym

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ oraz art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², przeprowadzona została planowana kontrola w trybie uproszczonym, której przedmiotem była realizacja przez starostę wybranych zadań z zakresu administracji rządowej, o których mowa w ustawie z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach³ w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2025 r.

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w formie zdalnej, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, w tym platformy e-Doręczenia, w okresie od 10 kwietnia do 15 maja 2026 r.

Kontrolę przeprowadzili – zgodnie z upoważnieniami Wojewody Łódzkiego z 3 kwietnia 2026 r., wydanymi na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie oraz art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 w związku z art. 16 ust. 1-3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli i w związku z art. 15a ust. 2 ustawy o fundacjach, pracownicy oddziału kontroli Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi:

1. Mateusz Kraszewski – Młodszy Specjalista, kierownik zespołu kontrolerów, upoważnienie nr 20/2026;
2. Paweł Remisz – Kierownik oddziału kontroli, członek zespołu kontrolerów, upoważnienie nr 21/2026;
3. Adam Niezgodzki – Specjalista, członek zespołu kontrolerów, upoważnienie nr 22/2026.

¹ T.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 428.

² T.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 158.

³ T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 166. Publikator aktualny na początek okresu objętego kontrolą: Dz. U. z 2020 r., poz. 2167. Dalej: ustawa o fundacjach.

Funkcję Starosty Tomaszowskiego⁴, w kontrolowanym okresie, pełnił Pan Mariusz Węgrzynowski⁵.

Funkcję Wicestarosty pełnili: p. Leszek Ogórek⁶, p. Marek Kubiak⁷ i p. Justyna Włodzimierz⁸.

W toku kontroli wyjaśnień udzielili: Naczelnik i Zastępca Naczelnika Wydziału Kultury, Promocji i Sportu w Starostwie Powiatowym w Tomaszowie Mazowieckim⁹.

Mając na uwadze dokonane ustalenia, działalność w skontrolowanym zakresie należy ocenić **pozytywnie**¹⁰.

I. Informacje o kontroli oraz streszczenie głównych ustaleń kontroli.

Kontrola przeprowadzona została w oparciu o plan kontroli ŁUW w Łodzi na 2026 r. Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji przez Starostę zadań z zakresu administracji rządowej, o których mowa w ustawie o fundacjach, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2025 r. oraz ocena przygotowywania organizacyjnego Starostwa do realizacji przedmiotowego zadania.

Kontrola ma charakter informacyjny dla zarządzającego kontrolę – celem kontroli było również powzięcie informacji, jak funkcjonuje w Powiecie Tomaszowskim badany obszar.

Pozytywnie oceniono przygotowanie organizacyjne Starostwa do wykonywania badanego zadania. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia przez Starostę nadzoru nad fundacjami, będącymi instytucjami obowiązany w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w zakresie zgodności ich działalności z obowiązującymi przepisami prawa.

W odniesieniu do zadań obligatoryjnych nałożonych na Starostę przez ustawodawcę, określonych w art. 12-15a ustawy o fundacjach, wskazuje się, że zadania były należycie

⁴ Dalej: Starosta.

⁵ Powołany na stanowisko Uchwałą Nr I/6/2018 Rady Powiatu w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 27 listopada 2018 r., w okresie objętym kontrolą nadal pozostawał na stanowisku na podstawie Uchwały Nr I/6/2024 Rady Powiatu w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 7 maja 2024 r.

⁶ Powołany na stanowisko Uchwałą Nr I/8/2018 Rady Powiatu w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 27 listopada 2018 r.

⁷ Powołany na stanowisko Uchwałą Nr I/8/2024 Rady Powiatu w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 7 maja 2024 r.

⁸ Powołana na stanowisko Uchwałą Nr III/34/2024 Rady Powiatu w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 12 czerwca 2024 r.

⁹ Dalej: Starostwo.

¹⁰ Skala ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

wykonywane. Również w odniesieniu do prowadzenia wykazu fundacji na stronie internetowej Starostwa należy stwierdzić, że obowiązek ten był wykonywany sumiennie.

Część zadań nałożonych na Starostę ustawią o fundacjach ma charakter fakultatywny, w związku z czym nie można ocenić ich niewykonywania negatywnie, a ich realizację fakultatywnie należy uznać za niebudzącą zastrzeżeń organu kontrolującego.

II. Ustalenia kontroli.

1. Uregulowania wewnętrzne Starostwa.

W Starostwie obowiązywał Regulamin Organizacyjny wprowadzony Uchwałą Nr 1009/2022 Zarządu Powiatu w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 23 czerwca 2022 r.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym zagadnienia objęte kontrolą realizowane są przez Wydział Kultury, Promocji i Sportu¹¹ w zakresie spraw wynikających z nadzoru nad fundacjami.

2. Zakresy czynności pracowników odpowiedzialnych za wykonywanie zadania poddanego kontroli.

Pracownikami odpowiedzialnymi za realizację zadań dotyczących fundacji są Zastępca Naczelnika Wydziału Kultury, Promocji i Sportu oraz osoba zatrudniona na stanowisku pomocy administracyjnej.

Pracownikiem sprawującym nadzór nad ww. pracownikami jest Naczelnik Wydziału Kultury, Promocji i Sportu.

Zakres czynności Zastępcy Naczelnika ww. Wydziału wskazuje, że prowadzi on sprawy związane z nadzorem nad działalnością fundacji.

Zakres czynności osoby zatrudnionej na stanowisku pomocy administracyjnej wskazuje, że prowadzi ona sprawy związane z nadzorem nad działalnością fundacji, ponadto zajmuje się prowadzeniem ewidencji fundacji.

Naczelnik Wydziału Kultury, Promocji i Sportu, zgodnie z zakresem czynności, odpowiada za prawidłowe organizowanie pracy w ww. Wydziale oraz kierowanie jego pracą.

3. Podnoszenie kwalifikacji i szkolenia pracowników.

¹¹ Obecna nazwa Wydziału. <https://bip.powiat-tomaszowski.pl/wydzial-kultury-i-promocji-powiatu-kpp.html>

Pracownicy Wydziału Kultury, Promocji i Sportu uczestniczyli w szkoleniach podnosząc kompetencje.

Osoba zatrudniona na stanowisku pomocy administracyjnej 15 stycznia 2024 r. wzięła udział w szkoleniu, którego tematyka: „Jak powinna prawidłowo przebiegać kontrola stowarzyszeń wedle ustawy dotyczącej prania brudnych pieniędzy oraz finansowania terroryzmu?” nawiązywała zakresem do kontrolowanego zagadnienia.

Zastępca Naczelnika Wydziału Kultury, Promocji i Sportu uczestniczył w szkoleniu „Stowarzyszenia – nadzór i likwidacja” 12 marca 2026 r.

4. Formy nadzoru Starosty nad fundacjami.

Starosta sprawował nadzór nad fundacjami poprzez prowadzenie rejestru fundacji z siedzibą na terenie Powiatu Tomaszowskiego. Każda fundacja miała w Starostwie założoną oddzielną teczkę z zawiadomieniami o wpisach do KRS z sądu oraz inne dokumenty dotyczące tej fundacji. Ponadto co roku do wszystkich fundacji Starosta kierował pisma informujące o obowiązkach fundacji wynikających z ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu¹² oraz wzór oświadczenia w kwestii czy fundacja przyjmuje lub dokonuje płatności w gotówce o wartości równej/przekraczającej 10 000 euro.

5. Poszczególne zadania Starosty w ramach nadzoru nad fundacjami.

Przepisy ustawy o fundacjach wyposażają starostę w uprawnienia nadzorcze i kontrolne w stosunku do fundacji, co opisuje się w dalszej części.

a) Właściwy ze względu na siedzibę fundacji starosta zostaje powiadomiony przez sąd o wpisaniu fundacji do Krajowego Rejestru Sądowego, otrzymując jednocześnie statut fundacji (art. 9 ust. 2 ustawy o fundacjach)

- Starosta był zawiadamiany przez sąd o wpisach fundacji do KRS. Starosta wskazał, że nie można określić, czy sąd każdorazowo przysyłał zawiadomienia o wpisach i inne dokumenty dotyczące fundacji;

b) Starosta jest (obok ministra właściwego ze względu na przedmiot działalności fundacji) jednym z organów uprawnionych do wystąpienia do sądu z wnioskiem inicjującym postępowanie w przedmiocie zgodności działania fundacji z przepisami prawa

¹² Dz. U. z 2022 r., poz. 593 – publikator aktualny na początek okresu objętego kontrolą.

i statutom oraz z celem, w jakim fundacja została ustanowiona (art. 12 ust. 1 ustawy o fundacjach)

- Starosta nie występował do sądów o wydanie ww. orzeczenia;

c) Starosta może także (obok ministra) wystąpić do sądu o uchylenie uchwały zarządu fundacji, pozostającej w rażącej sprzeczności z jej celem albo z postanowieniami statutu fundacji lub z przepisami prawa (art. 13 ustawy o fundacjach)

- Starosta nie występował do sądów o wydanie tego rodzaju rozstrzygnięć;

d) W przypadku działań zarządu fundacji naruszających przepisy prawa lub postanowienia statutu albo niezgodnych z celem fundacji wskazane wyżej organy mogą wyznaczyć odpowiedni termin do usunięcia uchybień w działalności zarządu albo mogą żądać dokonania w wyznaczonym terminie zmiany zarządu fundacji. Po bezskutecznym upływie terminu albo w razie dalszego uporczywego działania zarządu fundacji w sposób niezgodny z prawem, statutom lub celem fundacji organy mogą wystąpić do sądu o zawieszenie zarządu fundacji i wyznaczenie zarządcy przymusowego (art. 14 ust 1 i 2 ustawy o fundacjach)

- Starosta nie korzystał z uprawnienia zawartego w art. 14 ust. 1 ustawy o fundacjach, w związku z czym również nie doszło do wystąpienia o wyznaczenie zarządcy przymusowego.

e) Zgodnie z art. 14a ustawy o fundacjach, starosta sprawuje kontrolę nad działalnością fundacji będącej instytucją obowiązaną w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w zakresie zgodności jej działania z przepisami tej ustawy. Do kontroli, stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 12 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

W myśl unormowań zawartych w art. 2 ust. 1 pkt 21 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu instytucjami obowiązany są fundacje ustanowione na podstawie ustawy o fundacjach w zakresie, w jakim przyjmują lub dokonują płatności w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, bez względu na to, czy płatność jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane.

Przepisy ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu przewidują uprawnienia dla ministrów i starostów w odniesieniu do fundacji stanowiących instytucje obowiązane (art. 130 ust. 2 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu). Zgodnie z art. 131 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu kontrole fundacji w tym zakresie przeprowadzane są na podstawie rocznych planów kontroli zawierających w szczególności wykaz podmiotów podlegających kontroli, zakres kontroli oraz uzasadnienie jej przeprowadzenia.

Generalny Inspektor Informacji Finansowej może w tym zakresie zlecić kontrolę organom wskazanym w przepisach ustawy, w tym – staroście (art. 131 ust. 3 i 4 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu).

Podmioty, o których mowa w art. 130 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (zatem także starosta), przekazują Generalnemu Inspektorowi:

- 1) roczne plany kontroli wraz z uzasadnieniem, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego kontrolę, a także aktualizacje planów, w terminie 14 dni od dnia ich sporządzenia;
- 2) zawiadomienie o zamiarze przeprowadzenia kontroli doraźnej wraz z uzasadnieniem, nie później niż w dniu rozpoczęcia kontroli, chyba że przeprowadzenie kontroli wynika z zaktualizowanego planu kontroli;
- 3) informację o wynikach kontroli, w terminie 14 dni od dnia jej zakończenia lub wydania zaleceń pokontrolnych albo podjęcia decyzji o odstąpieniu od ich wydania.

Przepisy ww. ustawy regulują też szereg zagadnień związanych z prowadzeniem czynności kontrolnych, przekazaniem protokołu kontroli, składaniem zastrzeżeń i przedłożeniem wystąpienia pokontrolnego.

- Starosta badał, czy fundacje są instytucjami obowiązanymi. Corocznie kierowano pisma do wszystkich fundacji z wykazu prowadzonego przez Starostę, które informowały o obowiązkach fundacji wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu oraz wzór oświadczenia w kwestii czy fundacja przyjmuje lub dokonuje płatności w gotówce o wartości równej/przekraczającej 10 000 euro.

Starosta, na podstawie oświadczeń fundacji, stwierdził, że na terenie Powiatu Tomaszowskiego brak jest fundacji będących instytucjami obowiązanymi w rozumieniu ww. ustawy.

Ponadto Starosta przeprowadził w 2025 r. kontrolę w Fundacji Europejskich Inicjatyw Społecznych w Tomaszowie Mazowieckim – Starosta ustalił, że Fundacja nie spełnia kryteriów, by zostać uznana za instytucję obowiązaną;

f) Zgodnie z art. 15a ustawy o fundacjach, w stosunku do fundacji korzystającej ze środków publicznych i prowadzącej działalność na obszarze całego kraju, w zakresie działalności prowadzonej na obszarze właściwości miejscowej samorządu powiatowego, starosta wykonuje uprawnienia wynikające z przepisów art. 12-15 ustawy o fundacjach

- Starosta realizował obowiązki i nie zwracał się do sądów o likwidację fundacji.

6. Prowadzenie wykazu fundacji na stronie internetowej Starostwa.

Wykaz fundacji był prowadzony należycie i aktualizowany na bieżąco. Wykaz dostępny jest dla obywateli pod adresem: <https://bip.powiat-tomaszowski.pl/wykaz-fundacji.html>.

III. Podsumowanie ustaleń, wnioski końcowe.

W wyniku przeprowadzonej kontroli dotyczącej oceny prawidłowości realizacji przez Starostę zadań z zakresu administracji rządowej, o których mowa w ustawie o fundacjach, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2025 r. oraz oceny przygotowania organizacyjnego Starostwa do realizacji przedmiotowego zadania nie stwierdzono nieprawidłowości.

Starosta obowiązki nałożone obligatoryjnie wykonywał rzetelnie, wykorzystując przy tym możliwości techniczne i organizacyjne Starostwa, co przełożyło się na sprawne wykonywanie badanego zagadnienia, w związku z czym zaleceń pokontrolnych nie formułuje się.

Pouczenie dla kierownika jednostki kontrolowanej: Zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej, kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Justyna Szymańska-Chładzyńska
Dyrektor Wydziału Prawnego, Nadzoru
i Kontroli
(podpisano elektronicznie)